

TÁJÉKOZTATÓ

a jogviszony létesítésével kapcsolatos bejelentési kötelezettségre vonatkozó foglalkoztatás-felügyeleti hatósági intézkedésről

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzésére (munkaügyi ellenőrzésre) vonatkozó, 2021. márciustól hatályos jogszabályok szerint [*a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Fftv.); a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről szóló 115/2021. (III. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban Ffvr.)*] kibővült a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság intézkedési jogköre: a munkavállalókat védő fontos és **új szabály**, hogy a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság – **bejelentés nélküli foglalkoztatás esetén** - nem csak a munkavégzés napjára vonatkozó bejelentés megtételére kötelezi a foglalkoztatót, hanem legalább harmincnapos – **visszamenőleges - bejelentési kötelezettséget** ír elő.

Az Fftv. 10. § (2) bekezdése határozza meg, hogy a bejelentést milyen időponttól és időtartamra vonatkozóan kell megtenni. Ha a foglalkoztató a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével kapcsolatos bejelentési kötelezettségének nem tett eleget,

- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fennállását -
- az általános teljes napi munkaidő figyelembevételével -
- a szabályszegés megkezdésétől visszamenőleg számított harmincadik naptól állapítja meg, kivéve,
- ha a hatósági eljárás során megállapítható, hogy a bejelentés nélküli foglalkoztatás a harminc napot meghaladta; (utóbbi esetben a ténylegesen megvalósult munkavégzés időtartamára kell a bejelentést teljesíteni).

A hatóság a munkavállalót azzal hozza kedvezőbb helyzetbe, hogy **a szabályszegés kezdetétől visszamenőleg számított harmincadik napra eső dátumot** tekinti - a törvény erejénél fogva - a **jogviszony kezdetének** és ettől az időponttól kezdve állapítja meg a jogviszony fennállását és kötelezi a foglalkoztatót - az általános teljes napi munkaidő figyelembevételével - a bejelentés teljesítésére. Ezzel a hatóság a jogsértéssel érintett munkavállalók számára biztosít társadalombiztosítási ellátást is eredményező jogviszonyt. Fontos elem és a munkavállalóra ugyancsak kedvező szabály, hogy a törvény erejénél fogva megállapított jogviszony miatti bejelentést mindig a teljes napi munkaidő figyelembevételével kell megtenni [*az Mt. 92. § (1) bekezdés alapján a teljes napi munkaidő napi nyolc óra*].

1. Általános jellemzők, ha a hatóság határozata a jogviszony megállapításánál és bejelentésre kötelezésnél a törvényi vélelem alkalmazásán alapul:

- a **vélelem** egy **technikai jellegű intézkedés**, fő jellemzője, hogy visszamenőleges, és nem kapcsolódik hozzá tényleges munkavégzés; ezért **a jogviszony rendezésén kívül más jogsértés miatt nem vonható felelősségre a munkáltató** és – egyebekben - a munkavállaló sem (utóbbi esetében mivel nem keletkeztet munkavégzési kötelezettséget, a munkáltató nem hivatkozhat arra, hogy a vélelemre alapított időtartam alatt a munkavállaló nem végzett munkát; ez kizárólag a munkavállaló jogviszonyának

rendezését szolgáló, egyben biztosítási jogviszonyát keletkeztető intézkedés, ebből nem származhat hátránya a munkavállalónak);

- a foglalkoztatás-felügyeleti **hatóság határozata rögzíti** – a vélelem időtartamának megfelelően - a jogviszony fennállásának és a bejelentésre kötelezés **kezdő és befejező dátumát**, ennek megfelelően kell a bejelentést teljesíteni az adóhatóság felé. Önkéntes végrehajtás hiányában a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság szerez érvényt a bejelentési kötelezettségnek, ezzel elkerülhető, hogy a munkavállalónak lezáratlan jogviszonya legyen, amely pl. akadályozza az álláskereső támogatás igénybevitelében;
- a bejelentésre kötelezés számítása során **a naptári napokat kell figyelembe venni**, a visszamenőleges számítás szempontjából közömbös, hogy a jogszabálysértés megkezdésének időpontja munkaszüneti napra vagy az általános munkarend szerinti heti pihenőnapra esik; a **jogszabálysértés kezdő időpontját bele kell számítani** a harminc napba;
- a bejelentés teljesítésével **a foglalkoztatónak kötelezettsége** keletkezik **a munkabérhez kapcsolódó közterhek befizetésére**;
- a foglalkoztató **járulékfizetési kötelezettsége legalább a minimálbérre vonatkozik**;

2. A törvényi vélelem szerint megállapított bejelentési kötelezettség kezdő időpontjának meghatározása (a harmincnapos vélelem visszamenőleges számítása)

Az Fftv. 10. § (2) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség végrehajtási szabályait az **Ffvr. 12. § (1) bekezdése** rendezi azzal, hogy meghatározza **a jogszabálysértés kezdeti időpontjának fogalmát**, amely a harmincnapos vélelem szerint megállapított jogviszony-időtartam megállapításához szükséges visszaszámítás kezdő időpontja:

a jogszabálysértés megkezdésének időpontja, ha a foglalkoztatásra irányuló jogviszony

a) a hatósági ellenőrzés megkezdésekor fennáll, a hatósági **ellenőrzés megkezdésének** időpontja,

b) a hatósági ellenőrzés megkezdését követően létesült, a **jogviszony létesítésének** időpontja,

c) a hatósági ellenőrzés megkezdésekor már megszűnt, a **jogviszony megszűnésének** napja.

Példák:

a) A hatóság 2021. március 28. napján kezd hatósági ellenőrzést a foglalkoztatónál, és megállapítja, hogy a foglalkoztató a munkavállalót aznap bejelentés nélkül foglalkoztatta. Ebben az esetben a harmincnapos időtartam számításának kezdő időpontja március 28., visszamenőleg számítva a 30. nap február 27. lesz, vagyis a jogviszony fennállását 2021. február 27. napjától kell megállapítani és a bejelentési kötelezettséget előírni.

b) A hatóság 2021. március 28. napján kezd hatósági ellenőrzést a foglalkoztatónál. Az ellenőrzés megállapítja, hogy a foglalkoztató a munkavállalót április 2. napján bejelentés nélkül foglalkoztatta. Ebben az esetben a harmincnapos időtartam számításának kezdő

időpontja április 2., visszamenőleg számítva a 30. nap március 4. lesz, vagyis a jogviszony fennállását 2021. március 4. napjától kell megállapítani és kötelezni a bejelentés teljesítésére.

c) A hatóság a 2021. március 28. napján megkezdett hatósági ellenőrzés során tisztázza, hogy a foglalkoztató a munkavállalót március 21-től március 26. napjáig foglalkoztatta bejelentés nélkül. A harmincnapos időtartam számításának kezdő időpontja március 26. napja lesz, visszamenőleg számítva a 30. nap február 25., vagyis a jogviszony fennállását 2021. február 25. napjától kell megállapítani és kötelezni a bejelentésre.

FONTOS:

- Ennek az intézkedésnek a legfontosabb előnye, hogy - a járvány idején különösen fontossá vált - **biztosítási jogviszonyt** (legalább harminc nap) **teremt** azoknak a munkavállalóknak, akik bejelentés nélkül, feketén kényszerülnek dolgozni.
- Az intézkedés következményeként **a foglalkoztatók** - elsődlegesen nem nagyszámú bírságot, hanem – **azokat a közterheket kötelesek** fizetni, amiket **eleve biztosítaniuk kellett volna** jogszerű foglalkoztatás esetén.
- A **munkavállalók is érdekeltté válnak** abban, hogy esetlegesen álláskeresői járadék igénylése mellett ne vállaljanak bejelentés nélküli munkát.
- A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság határozata alapján előírt jogviszony rendezése, lehet önkéntes, ennek hiányában **a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság teljesíti a bejelentésre vonatkozó kötelezést** és a közteherfizetés érvényesítése céljából az ilyen típusú döntéseket **minden esetben megküldi az adóhatóságnak**.